

Indhold:	Produktstatistik for serviceerhvervene 1997.....	1
----------	--	---

Produktstatistik for serviceerhvervene 1997

1. Indledning

Som et led i oparbejdningen af viden om serviceerhvervene indsamler Danmarks Statistik oplysninger fra udvalgte brancher inden for serviceerhverv om omsættningens sammensætning på produktgrupper og serviceydelser. I denne artikel offentliggøres produktstatistik for 1997 for følgende branchegrupper inden for serviceerhvervene:

- Computerbrancherne
- Rådgivende ingeniører
- Vikarbureauer

Produktstatistikken for vikarbureauer er tidligere offentliggjort for 1996, mens produktstatistikkerne for computerbrancherne og rådgivende ingeniører er offentliggjort for 1995 og 1996. Resultater for tidligere år findes i indeværende serie 1997:9 og 1997:19.

2. Computerbrancherne

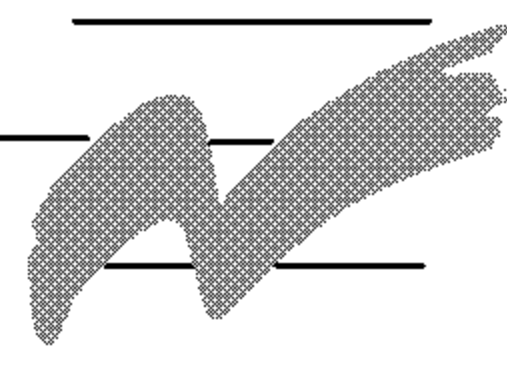
Omfattede brancher

I forhold til de to foregående år indgår brancherne *Engroshandel med kontormaskiner, edb-maskiner og -udstyr* samt *Detailhandel med pc'er, kontormaskiner og standardsoftware* ikke i undersøgelsen. De brancher, der indgår i undersøgelsen af computerbrancherne, omfatter således:

- Udlejning af edb-maskiner og edb-udstyr (DB93 713310)
- Konsulentvirksomhed vedr. hardware (DB93 721000)
- Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software (DB93 722000)
- Databehandling (DB93 723000)
- Databaseværter og -formidlere (DB93 724000)
- Reparation og vedligeholdelse af kontormaskiner og edb-udstyr (DB93 725000)
- Anden virksomhed i forbindelse med databehandling (DB93 726000).

Samlet omsætning på godt 20,4 mia. kr. 1/3 er konsulentvirksomhed

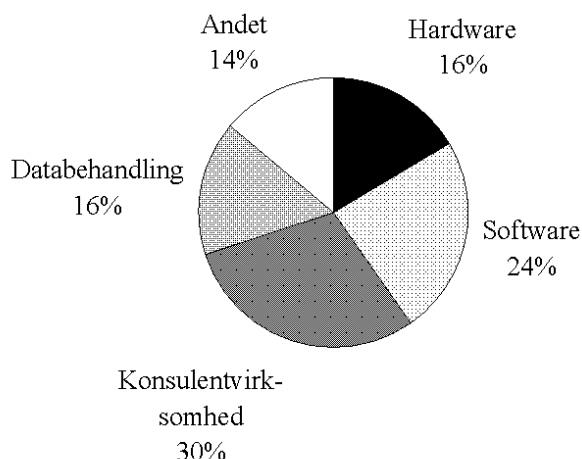
Den samlede omsætning for de undersøgte brancher udgjorde i 1997 godt 20,4 mia. kr., hvoraf knap 1/3 af omsætningen er knyttet til konsulentvirksomhed. Salg af software, som den næststørste gruppe udgør 24 pct., mens salg af hardware og da-

tabehandling ligeledes står for en betydelig andel af omsætningen med hver 16 pct. af omsætningen, jf. figur 1.

Figur 1.

Fordeling af computerbranchernes omsætning på produktgrupper og serviceydelser 1997

Internetservice har relativ stor betydning for mindre virksomheder

I gruppen andet indgår bl.a. ydelsen internetservice, som samlet står for 2 pct. af omsætningen. Denne ydelse har især betydning for de mindre virksomheder med 0-9 ansatte, da 8 pct. af omsætningen i denne gruppe stammer fra internetservice mod kun 1 pct. for større virksomheder med 10 eller flere ansatte.

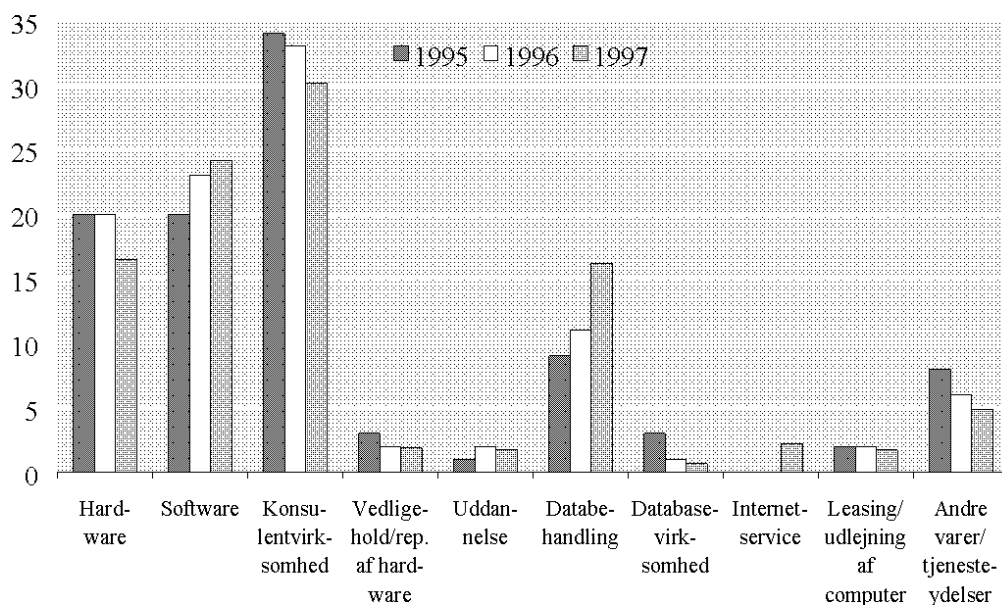
Databehandling primært i større virksomheder

Til gengæld er omsætningsandelen i forbindelse med databehandling langt større i virksomheder med 10 eller flere ansatte, nemlig 20 pct., hvorimod kun 1 pct. af omsætningen i de mindre virksomheder er relaterede til databehandling.

Figur 2.

Udvikling i computerbranchernes omsætningsfordeling 1995-1997

Pct.

Databehandling viser størst stigning 1995-1997

Salg af software har været stigende fra 1995 til 1997 og udgjorde 20 pct. henholdsvis 24 pct. af omsætningen i 1995 og 1997, jf. figur 2. Databehandling viser en betydelig stigning i omsætningsandelen fra 9 pct. til 16 pct. Selvom konsulentvirksomhed udgjorde den største andel af computerbranchernes omsætning i 1997 med 30 pct., er andelen dog faldet fra 34 pct. i 1995. Inden for salg af hardware er der

Salg af centralenheder mv. vigtigst for de små virksomheder

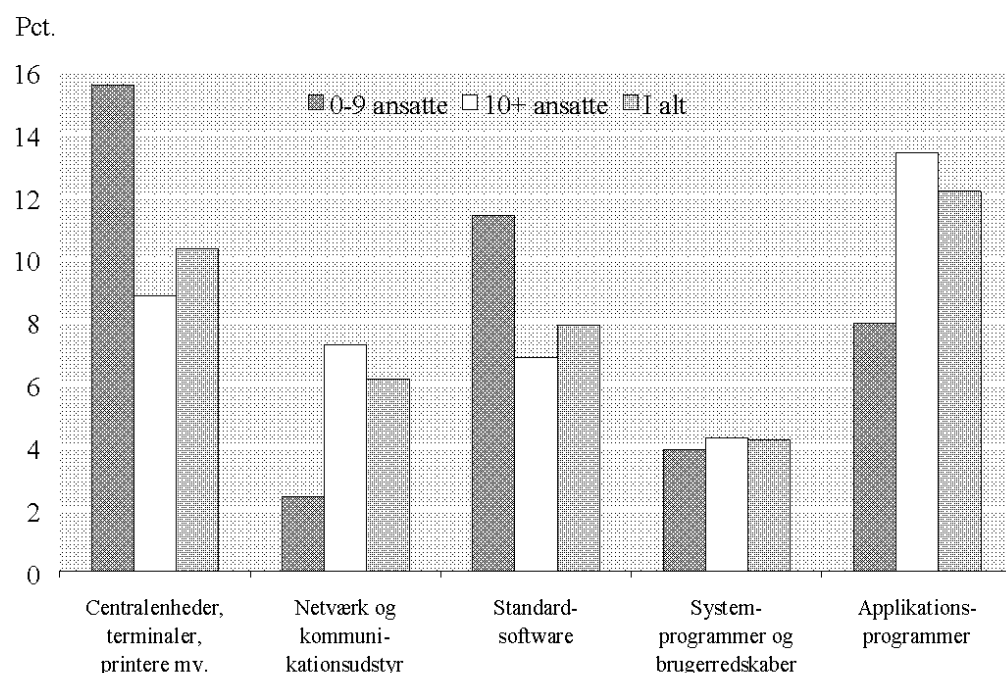
Salg af netværk mv. vigtigst for de større virksomheder

ligeledes sket et fald fra 20 pct. i 1995 til 16 pct. i 1997. Vedr. internetservice blev omsætningen ikke opgjort særskilt for denne ydelse i 1995 og i 1996 har andelen af den samlede omsætning ligget under 1 pct.

I figur 3 er der foretaget en yderligere opdeling af salg af hardware og software. For salg af hardwarens vedkommende fremgår det, at salg af centralenheder, terminaler, printere mv. totalt set udgør 10 pct. mod 6 pct. for salg af netværk og kommunikationsudstyr. Opdelt på størrelsesgrupper stammer 16 pct. af de små virksomheders omsætning fra salg af centralenheder, terminaler, printere mv. mod 9 pct. for de store virksomheder. For salg af netværk og kommunikationsudstyr er tendensen modsat, idet en større andel af de store virksomheders omsætning, nemlig 7 pct., kommer fra disse produkter. De små virksomheders salg af netværk og kommunikationsudstyr udgør kun 2 pct. af deres samlede omsætning.

Figur 3.

Fordeling af computerbranchernes omsætning på hardware og software, 1997

De store virksomheder udvikler i højere grad programmer selv

Ser man på salg af software stammer 16 pct. af omsætningen fra salg af software udviklet af virksomheden selv mod 8 pct. for salg af standardprogrammer. 11 pct. af de små virksomheders omsætning kommer fra salg af standardsoftware og udgør således en større andel af deres samlede omsætning end af de større virksomheders omsætning, hvor salg af standardsoftware udgør 7 pct. Salg af software, som virksomheden selv har udviklet, udgør derimod 18 pct. af de store virksomheders omsætning mod kun 12 pct. af omsætningen i de små virksomheder. Forskellen er mest markant inden for salg af applikationsprogrammer, som virksomheden selv har udviklet.

Vedrørende konsulentvirksomhed er anden konsulentvirksomhed totalt set af størst betydning med 17 pct. af omsætningen og med udvikling af kundespecifikke programmer (10 pct.) på en andenplads. Opdelt på størrelser spiller udvikling af kundespecifikke programmer en større rolle for virksomheder med 0-9 ansatte, hvorimod drift af kunders IT-systemer og især anden konsulentvirksomhed er af større betydning for virksomheder med 10 eller flere ansatte.

Omsætningen domineres af salg af hard- og software samt konsulentvirksomhed

For computerbrancherne som helhed stammer 70 pct. af omsætningen i 1997 fra henholdsvis konsulentvirksomhed (30 pct.), salg af software (24 pct.) og salg af hardware (16 pct.), hvilket også afspejler tyngdepunktet i omsætningen for flertallet af brancherne, jf. tabel 1. Kun i brancherne *Udlejning af edb-maskiner og edb-udstyr* samt *Reparation og vedligeholdelse af kontormaskiner og -udstyr* ligger

	hovedparten af omsætningen uden for salg af hardware og software samt konsulentvirksomhed.
Salg af hardware udgør over 50 pct. for <i>Konsulentvirksomhed</i> vedr. <i>hardware</i> og <i>Databaseværter</i> og <i>-formidlere</i> mv.	<i>Konsulentvirksomhed</i> vedr. <i>hardware</i> og <i>Databaseværter</i> og <i>-formidlere</i> og <i>Anden virksomhed i forbindelse med databehandling</i> udmærker sig ved at over 50 pct. af branchernes omsætning kan henføres til salg af hardware mod 16 pct. for alle brancher under ét. For den første branches vedkommende er det salg af centralenheder, terminaler, printere mv. der er årsag til denne høje andel, mens det for den sidste gruppe af brancher skyldes salg af netværk og kommunikationsudstyr.
Stort salg af software inden for bla. <i>Udvikling og konsulentbistand i forb. med software</i>	Ser man på salg af software, er det specielt brancherne <i>Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software</i> (30 pct.) og <i>Databehandling</i> (25 pct.), som er årsag til at salg af software totalt set udgør en forholdsvis stor andel af den samlede omsætning (24 pct.). Disse brancher er endvidere karakteriseret ved, at store andele af den samlede omsætning kommer fra salg af software, som er udviklet af virksomheden selv, nemlig henholdsvis 18 pct. og 21 pct. De øvrige branchers salg af software udgør 10 pct. eller derunder af deres samlede omsætning.
	Brancherne <i>Udlejning af edb-maskiner og edbudstyr</i> samt <i>Databaseværter</i> og <i>-formidlere</i> og <i>Anden virksomhed i forbindelse med databehandling</i> er karakteriseret ved, at kunne henføre under 10 pct. af deres samlede omsætning til konsulentvirksomhed.
Internetservice stigende for <i>Databaseværter</i> og <i>-formidlere</i> mv.	<i>Databaseværter</i> og <i>-formidlere</i> og <i>Anden virksomhed i forbindelse med databehandling</i> er den eneste branche, hvor internetservice udgør en vis andel af den samlede omsætning, nemlig 19 pct. I forhold til året før er der inden for denne branche sket en betydelig stigning for denne ydelses vedkommende.
Branchen <i>Udvikling og konsulentbistand</i> oppebærer 52 pct. af omsætningen	52 pct. af omsætningen i 1997 lå i branchen <i>Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software</i> , og branchen har også en stor andel af den samlede omsætning inden for de fleste vare- og tjenesteydelser, jf. tabel 3. Det gælder dog ikke vedligeholdelse og reparation af computerhardware, hvor branchen <i>Reparation og vedligeholdelse af kontormaskiner og edb-udstyr</i> står for 61 pct. af den samlede omsætning, samt inden for databehandling og databasevirksomhed, hvor omsætningen for 67 pct.s vedkommende skabes af brancherne <i>Databehandling</i> henholdsvis <i>databaseværter</i> og <i>-formidlere</i> og <i>Anden virksomhed i forbindelse med databehandling</i> . Også leasing/udlejning af computere mv. ligger for 90 pct.s vedkommende uden for denne branche, nemlig i <i>Udlejning af edbmaskiner og edbudstyr</i> . En markant udvikling er sket inden for internetservice, hvor <i>Databaseværter</i> og <i>-formidlere</i> og <i>Anden virksomhed i forbindelse med databehandling</i> står for hele 74 pct. af den samlede omsætning inden for denne ydelse i 1997 mod 31 pct. i 1996. I 1996 var det branchen <i>Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software</i> , som også var dominerende inden for dette område.

3. Rådgivende ingeniørvirksomhed

Omfattede brancher	De brancher, der indgår i undersøgelsen af rådgivende ingeniørvirksomhed, omfatter:
	<ul style="list-style-type: none"> – Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder (DB93 742010) – Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for produktions- og maskinteknik (DB93 742020) – Opstilling og levering af færdige fabriksanlæg (DB93 742030) – Geologiske undersøgelser (DB93 742060)

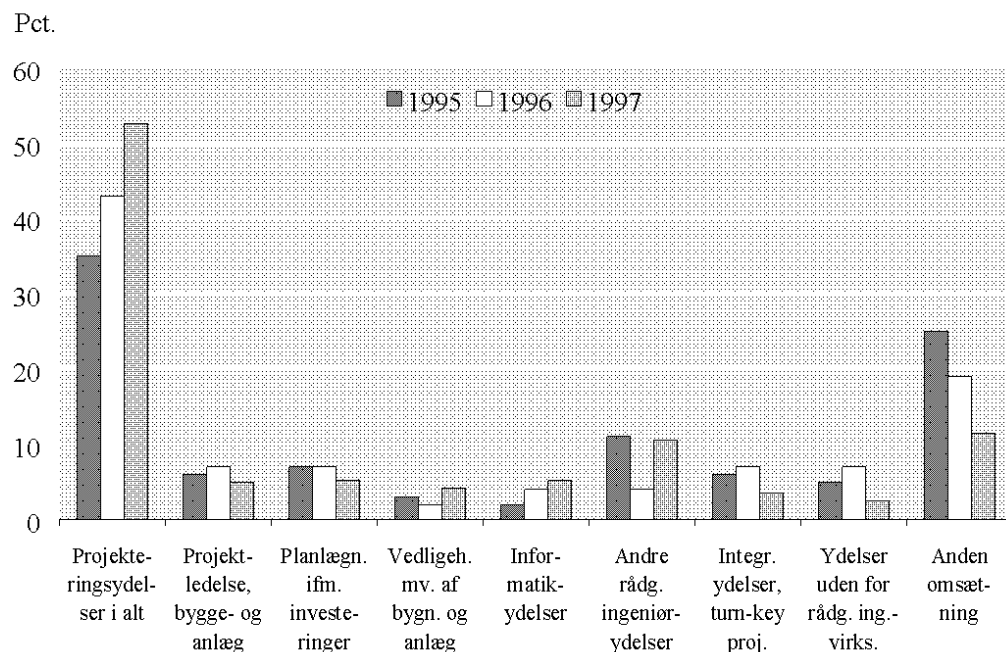
– Anden teknisk rådgivning (DB93 742090)

**52 pct. af omsætningen
stammer fra
projekteringsydelser**

Den samlede omsætning i de brancher, der indgår i undersøgelsen udgør for 1997 knapt 15,8 mia. kr., hvoraf 52 pct. stammer fra projekteringsydelser. 11 pct. af omsætningen kommer fra andre rådgivende ingeniørydelser, mens projektledelse vedr. bygge- og anlægsarbejder, planlægning i forbindelse med investeringer og informatikydelser hver står for 5 pct. af omsætningen, jf. figur 4.

Figur 4.

Udvikling i rådgivende ingeniørvirksomheders omsætningsfordeling fordelt på udvalgte produktgrupper og serviceydelser 1995-1997

**15 pct. af omsætningen
ligger uden for
rådgivende
ingeniørvirksomhed**

15 pct. af omsætningen kan endvidere henføres til ydelser, som ligger uden for rådgivende ingeniørvirksomhed og anden omsætning, hvilket bl.a. dækker rådgivning og serviceydelser på andre områder, vareproduktion, salg af produkter og byggevirksomhed.

Stigning i projekteringsydelsernes andel

Fra 1995 til 1997 er projekteringsydelsernes andel af den samlede omsætning steget fra at udgøre 35 pct. i 1995 til 52 pct. i 1997. Også informatikydelser viser en stigende tendens, mens de fleste øvrige ydelsers andele har været svingende i perioden. Anden omsætning sammen med ydelser, som ligger uden for rådgivende ingeniørvirksomhed har dog været kraftigt faldende fra 1995 til 1997.

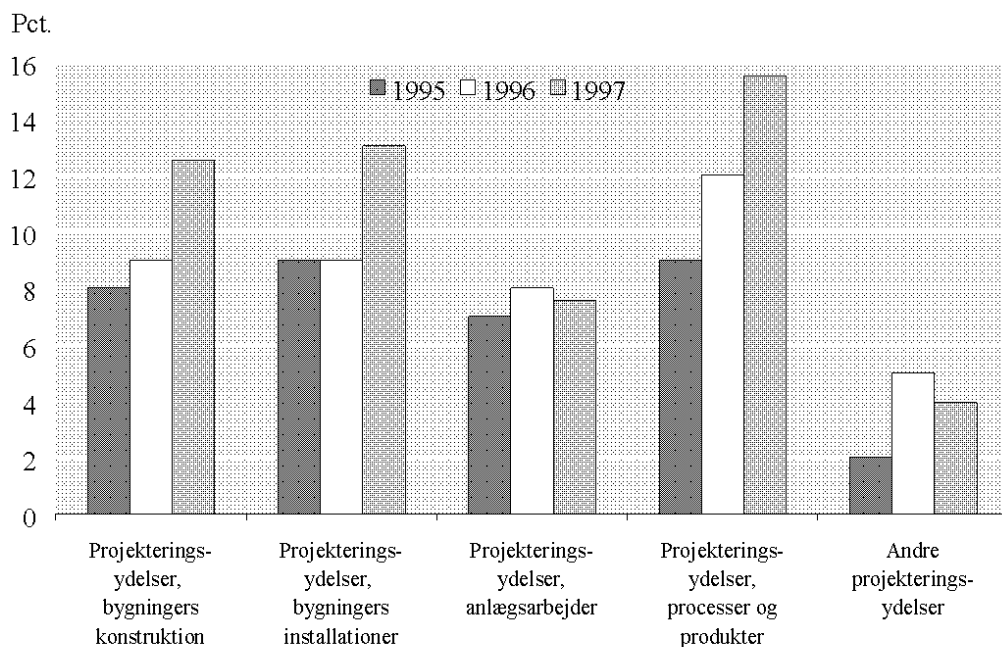
**Projekteringsydelser
størst betydning for
store virksomheder**

Projekteringsydelserne har en væsentlig større betydning for de større virksomheder med 10 eller flere ansatte, idet denne ydelse udgør 57 pct. af disse virksomheders omsætning mod 41 pct. af omsætningen i de mindre virksomheder med under 10 ansatte. Også inden for kategorien anden omsætning er der en vis forskel, som går i den modsatte retning, idet disse aktiviteter bidrager med 18 pct. af omsætningen i de mindre virksomheder og 9 pct. i de store virksomheder.

Projekteringsydelsernes stigende andel af omsætningen fra 1995 til 1997 afspejler især en stigning inden for projekteringsydelser vedr. bygningers konstruktion, vedr. bygningers installationer samt vedr. processer og produkter, jf. figur 5.

Figur 5.

Udvikling i projekteringsydelseernes andel af den samlede omsætning 1995-1997

Projekteringsydelser, processer og produkter væsentligst for store virksomheder

Projekteringsydelser, bygningers konstruktion væsentligst for små virksomheder

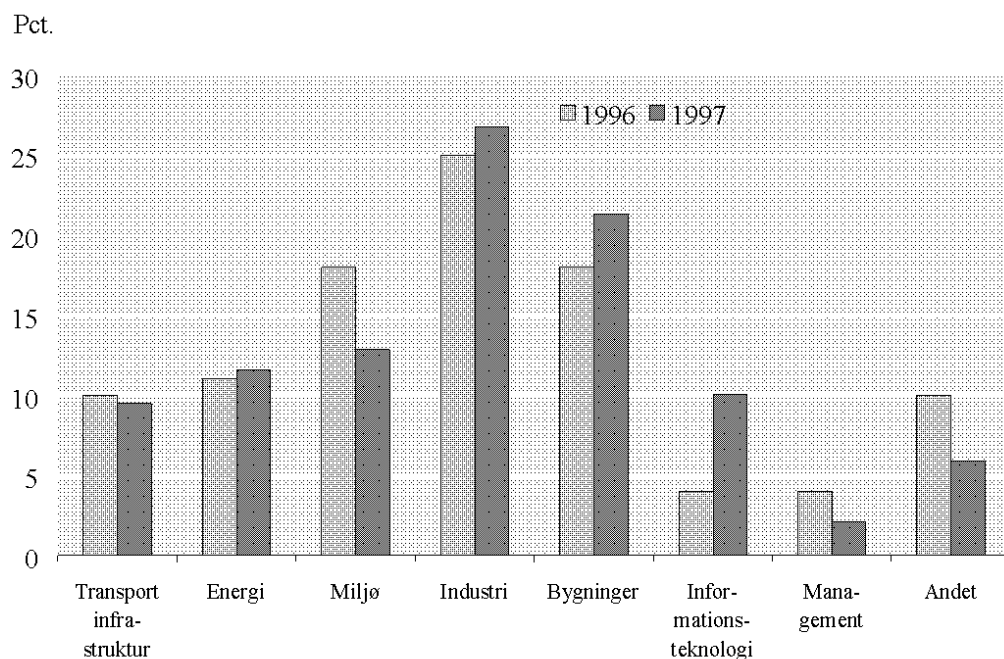
¼ af omsætningen er relateret til industrien

Projekteringsydelser vedr. processer og produkter bidrager totalt set med i alt 16 pct. af omsætningen. Denne ydelse er ligeledes den væsentligste for de store virksomheder, idet den bidrager med i alt 18 pct. af deres omsætningen mod kun 9 pct. af de små virksomheders omsætning. Projekteringsydelser vedr. bygningers konstruktion er derimod af størst betydning for de små virksomheder og udgør 17 pct. af disse virksomheders omsætning mod 11 pct. for de større virksomheders vedkommende. Projekteringsydelser vedr. anlægsarbejder viser ligeledes en betydelig forskel, idet henholdsvis 2 pct. og 10 pct. af de små og store virksomheders omsætning kan henføres til denne ydelse.

I figur 6, som viser udviklingen i omsætningens fordeling på markedssegmenter, fremgår det, at i alt 27 pct. af omsætningen i 1997 er relateret til industrien, mens bygninger er det næststørste markedssegment med 21 pct. af omsætningen. For dette markedssegments vedkommende er der for de mindre virksomheder tale om en andel på 32 pct. af omsætningen, mens dette segment for de store virksomheders vedkommende står for 17 pct. af omsætningen. Markedssegmenterne transportinfrastruktur og informationsteknologi viser ligeledes en forskel for store og små virksomheder, hvor disse markedssegmenter spiller en betydelig større rolle for de store virksomheder. Fra 1996 til 1997 er der specielt sket et betydeligt fald inden for markedssegmentet miljø fra 18 pct. til 13 pct., mens informationsteknologiens andel af omsætningen er mere end fordoblet fra 4 pct. til 10 pct.

Figur 6.

Udvikling i omsætningens fordeling på markedssegmenter 1996-1997

Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder

I tabel 5, hvor brancheomsætningen er fordelt på produktgrupper og tjenesteydelser ses, at den største branche *Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder* med 63 pct. af den samlede omsætning, får hele 60 pct. af sin omsætning fra projekteringsydelser. Projektering vedr. bygningers installationer (19 pct.), projektering vedr. bygningers konstruktion og fundering (17 pct.) samt projektering vedr. anlægsarbejder (12 pct.) yder de største bidrag til branchens omsætning.

Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for produktions- og maskinteknik

For branchen *Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for produktions- og maskinteknik* relaterer 63 pct. af omsætningen sig til 3 produkter/ydelser, nemlig projektering af processer og produkter i fremstillingsvirksomhed (30 pct.), salg af produkter (23 pct.) og informatikydelser (10 pct.).

Opstilling og levering af færdige fabriksanlæg

Branchen *Opstilling og levering af færdige fabriksanlæg* kan ligesom *Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for produktions- og maskinteknik* relatere en forholdsvis stor andel af omsætningen til projekteringsydelser, nemlig 63 pct., med en klar hovedvægt på projektering vedr. processer og produkter i fremstillingsvirksomheder, som udgør hele 58 pct. af branchens samlede omsætning. Også integrerede ydelser i relation til turn-key projekter har en vis betydning for branchen med 22 pct. af omsætningen.

Geologiske undersøgelser og prospektering samt Anden teknisk rådgivning

Projekteringsydelser bidrager for brancherne *Geologiske undersøgelser og prospektering* og *Anden teknisk rådgivning* vedkommende med under 10 pct. af den samlede omsætning. Derimod står andre rådgivende ingeniørydelser for henholdsvis 59 pct. og 44 pct. af branchernes omsætning. Planlægning og analyse i relation til investeringer udgør ligeledes en vis andel af begge branchers omsætning, nemlig 11 pct. henholdsvis 20 pct. For branchen *Geologiske undersøgelser og prospektering* spiller byggevirksomhed med 17 pct. ligeledes en betydelig rolle.

63 pct. af omsætningen ligger i Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for bygge- og anlægsvirksomhed

Af tabel 7, som viser branchernes andel af produkter og tjenesteydelser, fremgår det, at branchen *Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder* med sine 63 pct. af den samlede omsætning er langt den største branche, og har den største omsætningsandel inden for hovedparten af produkter og tjenesteydelser. Dog har branchen i forhold til sin totale andel en relativ lille andel af omsætningen inden for specielt integrerede ydelser i relation til turn-key projekter (28 pct.), projektering vedr. processer og produkter i industrien (32 pct.) samt vareproduktion (34 pct.). Inden for disse tre produkter og ydelser har branchen *Opstilling*

og levering af færdige fabriksanlæg derimod store andele af omsætningen (58 pct., 34 pct. og 51 pct.) i forhold til branchens samlede andel på kun 9 pct.

Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for produktions- og maskinteknik

Branchen *Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for produktions- og maskinteknik* står totalt set for 18 pct. af den samlede omsætning inden for rådgivende ingeniørvirksomhed, men har betydelig højere andele af omsætningen inden for projektering vedr. processer og produkter i fremstillingsvirksomheder (34 pct.), andre projekteringsydelser (39 pct.), informatikydelser (33 pct.) samt salg af produkter (44 pct.)

Anden teknisk rådgivning

Endelig er planlægning og analyse i relation til investeringer (34 pct.), andre rådgivende ingeniørydelser (38 pct.) og Andre ydelser uden for rådgivende ingeniørvirksomhed (35 pct.) af stor betydning inden for branchen *anden teknisk rådgivning*, som bidrager med 9 pct. af den samlede omsætning.

I tabel 9, som viser fordelingen af brancheomsætningen på markedssegmenter fremgår det, at 20 pct. og 30 pct. af omsætningen inden for *Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder* i 1997 kan henføres til industrien og bygninger. Markedssegmentet industri er ligeledes af væsentlig betydning inden for brancherne *Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for produktions- og maskinteknik* (39 pct.) og *Opstilling og levering af færdige fabriksanlæg* (73 pct.). Inden for *Geologiske undersøgelser og prospektering* har markedssegmentet energi med 40 pct. den største betydning.

I tabel 11 er branchernes andel af markedssegmenterne opgjort og viser, at markedssegmenterne transportinfrastruktur (91 pct.), energi (70 pct.) og bygninger (89 pct.) har stor betydning for branchen *Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for byggeri og anlægsarbejder*, som samlet står for 63 pct. af den samlede omsætning inden for rådgivende ingeniørvirksomhed. Markedssegmenterne industri og informationsteknologi er af væsentlig betydning for brancherne *Rådgivende ingeniørvirksomhed inden for produktions- og maskinteknik* og *Opstilling og levering af færdige fabriksanlæg*

4. Vikarbureauer og rekrutteringsvirksomhed

Omfattede brancher

De brancher, der indgår i undersøgelsen af vikarbureauer og rekrutteringsvirksomhed, omfatter:

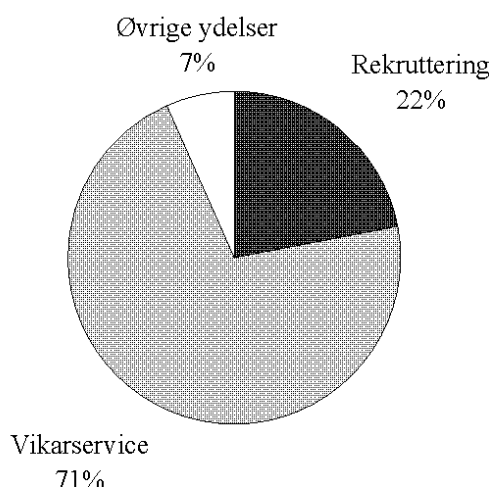
- *Vikarbureauer (DB93 745020)*, som beskæftiger sig med formidling af midlertidig arbejdskraft til erstatning for normalt ansat personale. Arbejdskraften er aflønnet og ansat af vikarbureauet, der således har arbejdsgiveransvaret, det vil fx sige ansvaret for afregning af feriepenge, A-skat og ATP.
- *Rekruttering og medvirken ved personaleudvælgelse (DB93 745030)*, hvilket fx omfatter udformning af jobbeskrivelser, screening og test af ansøgere, kontrol af referencer samt headhunting og medvirken ved ansættelse.

Vikarservice udgør 71 pct. af omsætningen

Vikarbureauernes og rekrutteringsfirmaernes omsætning udgjorde i 1997 knap 1,8 mia. kr. Af figur 7 fremgår det, at omsætningen koncentrerer sig om to kerneområder vikarservice og rekruttering, som udgør 71 pct. og 22 pct. af den samlede omsætning. Øvrige ydelser udgør således kun 7 pct.

Figur 7.

Fordeling af vikarbureauers og rekrutteringsfirmaers omsætning fordelt på serviceydelser 1997

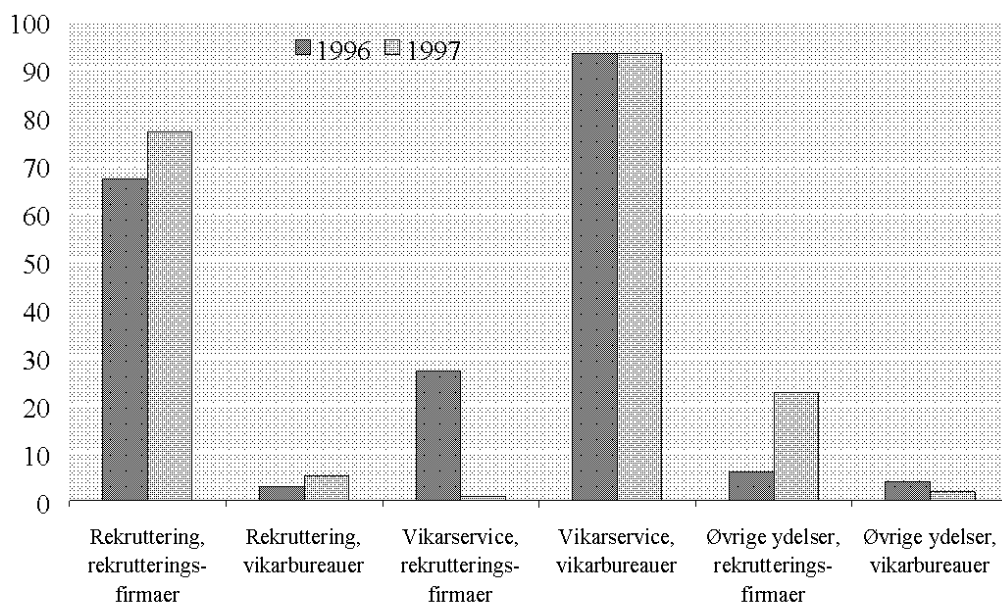
93 pct. af vikarbureauernes omsætninger er vikarservice

Af figur 8 fremgår det, at specielt *vikarbureauerne* er specialiserede inden for deres hovedområde, idet 93 pct. af omsætningen i denne branche ligger inden for vikarservice i 1997. I forhold til året før er der inden for denne branche ikke sket de store ændringer.

Figur 8.

Udvikling i omsætningen fordelt på produkter 1996-1997

Pct.

Vikarservice er faldende for rekrutteringsfirmaerne

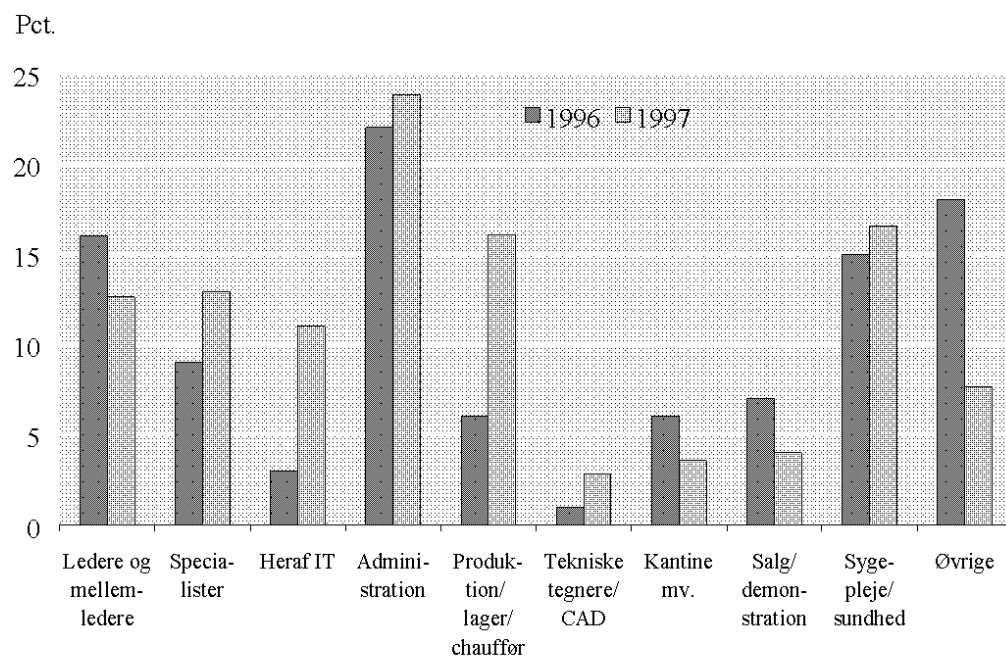
For *rekrutteringsfirmaernes* vedkommende er rekrutteringens andel af omsætningen steget fra 67 pct. i 1996 til 77 pct. i 1997. Andelen af øvrige ydelser, som bl.a. omfatter outplacementservice (genplacering af overskydende eller afskediget personale i nye jobs i andre virksomheder) og konsulentytelser, er ligeledes steget kraftigt fra at udgøre 6 pct. af omsætningen i 1996 til 22 pct. i 1997. Andelen af vikarservice er derimod faldet markant fra 27 pct. til 1 pct. i perioden. De mindre rekrutteringsfirmaer med under 20 ansatte er i højere grad specialiserede inden for deres hovedområde rekruttering, idet 84 pct. af disse virksomheders omsætning kan henføres til rekruttering mod 69 pct. for de større virksomheder med 20 eller flere ansatte. Outplacementservice (8 pct.) og konsulentvirksomhed (21 pct.) spiller derimod en vis rolle for de større virksomheder.

Stor stigning i personale til produktion m.m. og IT

I figur 9 er omsætningen fordelt på de formidlede personalegrupper. 24 pct. af omsætningen i 1997 stammer fra formidling af vikarer eller rekruttering af personale til administration. Specielt formidling af vikarer eller rekruttering af personale til produktion, lager samt chauffører og specialister inden for IT er steget markant fra 1996 til 1997. Derimod har der været et fald inden for personalegrupperne ledere og mellemedere, kantine mv., salg og demonstration samt øvrige.

Figur 9.

Udvikling i omsætningen fordelt på personalegrupper 1996-1997

77 pct. af omsætningen i vikarbureauer

Af tabel 15 fremgår det, at *vikarbureauerne* samlet står for 77 pct. af omsætningen inden for *vikarbureauer* og *rekrutteringsfirmaer*. *Rekrutteringsfirmaerne* står for den overvejende del af omsætningen inden for rekruttering, nemlig 82 pct. og specielt inden for udvælgelse af ledere og specialister. Vedrørende konsulentytelser (97 pct.) og outplacementservice (59 pct.) har *rekrutteringsfirmaerne* ligeledes en betydelig andel af omsætningen, specielt set i forhold til branchens andel af den totale omsætning på 23 pct.

Især rekruttering af ledere og mellemedere

I tabel 17 er omsætningen fordelt på personalegrupper og *rekrutteringsfirmaer* hhv. *vikarbureauer*. Det er tydeligt, at det er inden for formidling af specielt ledere og mellemedere samt specialister at *rekrutteringsfirmaerne* henter sin omsætning. Alene rekruttering af ledere og mellemedere udgør 50 pct. af omsætningen. Omsætningen hos *vikarbureauerne* stammer derimod i høj grad fra formidling af administrative medarbejdere (30 pct.), personale inden for sygepleje og sundhed (22 pct.) samt fra personalegruppen produktion/lager/chauffører (20 pct.).

Vikarer i administrative job

Det må formodes, at denne fordeling er forårsaget af, at især ledere og mellemedere samt specialister og salgsmedarbejdere ansættes med henblik på en mere varig beskæftigelse i et firma og således falder inden for *rekrutteringsfirmaernes* hovedarbejdsområde. Administrative medarbejdere og medarbejdere i kundefirmaets produktion, lager og chauffører samt personale i sundhedssektoren ansættes i midlertidige ansættelsesforhold gennem *vikarbureauer*.

Vikarbureauer er dominerende inden for kantine mv., sygepleje/sundhed og tekniske tegnere/CAD

Tabel 19 viser branchernes andel af omsætningen fordelt på personalegrupper. Heraf fremgår det, at *vikarbureauerne* er totalt dominerende inden for formidling af personale inden for kantine mv., sygepleje/sundhed, tekniske tegnere/CAD samt er overvejende dominerende inden for personalegrupperne administration, salg/demonstration og produktion/lager/chauffører med andele på tæt på 100 pct. *Rekrutteringsfirmaerne* har derimod en forholdsmeæssig stor andel af omsætningen

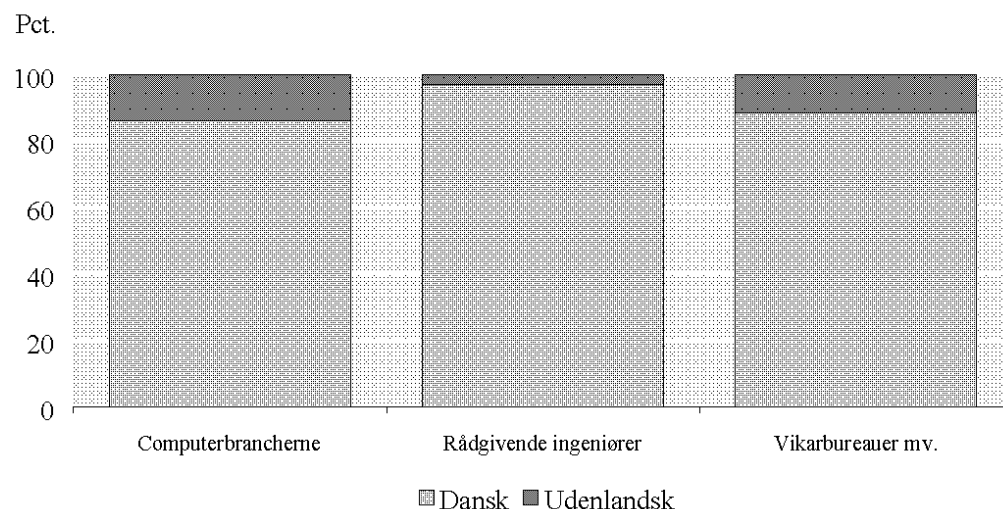
inden for formidling af ledere (93 pct.), specialister (38 pct.), heraf IT (41 pct.), specielt set i forhold til branchens andel af den samlede omsætning på 23 pct.

5. Fordelingen mellem danske og udenlandske ejere

Den tiltagende globalisering af økonomien er i fokus i den erhvervspolitiske debat. Dette emne er særligt centralt inden for serviceerhvervene, hvor en direkte tilstedeværelse på nærmarkedet ofte er en nødvendighed. I undersøgelserne af computerbrancherne, rådgivende ingeniørvirksomhed og vikarbureauer mv. indgår derfor spørgsmål om nationaliteten af de undersøgte firmaers ejerskab.

Figur 10.

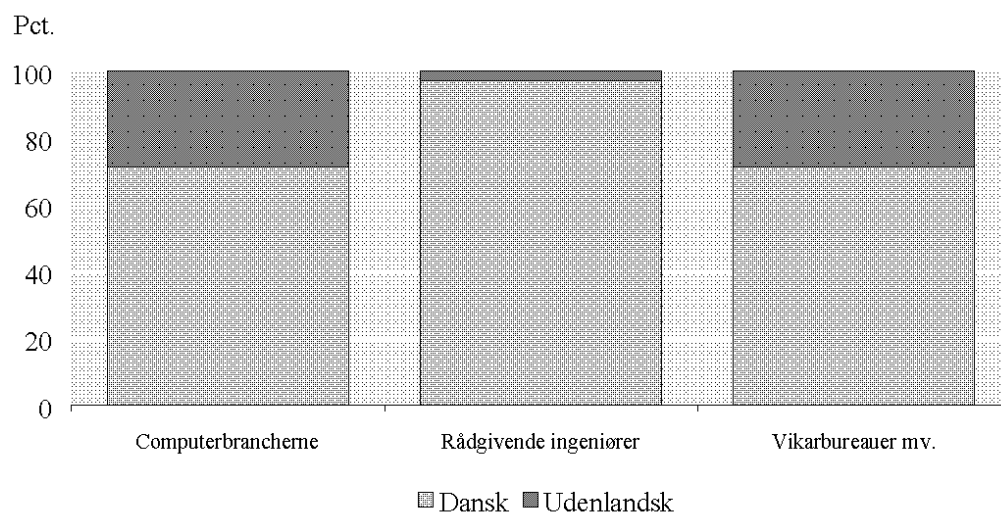
Fordeling mellem dansk og udenlandsk ejerskab, antal virksomheder 1997

Som det fremgår af figur 10, er andelen af udenlandsk ejede firmaer størst inden for computerbrancherne. I disse brancher er 14 pct. af de spurgte virksomheder udenlandsk ejet, mens andelen inden for de spurgte vikarbureauer og rekrutteringsfirmaer er 11 pct. I rådgivende ingeniørvirksomhed udgør de udenlandsk ejede firmaer kun 3 pct.

Sammenlignes andelen af udenlandsk ejede firmaer med disse firmaers andel af omsætningen, ser man, at de udenlandsk ejede firmaer repræsenterer en større andel af omsætningen end af antal firmaer i computerbrancherne samt i vikarbureauerne og rekrutteringsfirmaerne. I disse brancher udgør de udenlandsk ejede virksomheders omsætning 29 pct. af samtlige undersøgte virksomheders omsætning. Inden for rådgivende ingeniørvirksomhed udgør de udenlandsk ejede virksomheders omsætning 3 pct. af de undersøgte virksomheders samlede omsætning. Det er således især de større virksomheder inden for computerbrancherne og vikarbureauerne samt rekrutteringsfirmaerne, som er udenlandsk ejede, jf. figur 11.

Figur 11.

Fordeling af dansk og udenlandsk ejerskab, momspligtige omsætning 1997**6. Baggrund og metode****Produktklassifikation**

Generelt bygger spørgsmålene i de udsendte skemaer på den europæiske statistiske aktivitetstilknyttede produktklassifikation, CPA, dog med en tilpasning efter danske forhold af produktklassifikationerne. Specielt inden for *vikarbureauer* og *rekrutteringsfirmaer* har det været nødvendigt med en sådan tilpasning, da arbejdsmarkedet er reguleret af national lovgivning og sædvane.

Computerbrancherne og rådgivende ingeniørvirksomhed

Undersøgelserne af computerbrancherne og rådgivende ingeniørvirksomhed er gennemført som stikprøvebaserede spørgeskemaundersøgelser, der består af henholdsvis 507 og 362 virksomheder. For begge undersøgelser vedkommende er stikprøverne udtaget således, at der er medtaget 10 pct. af de virksomheder, der havde 1-4 ansatte, 50 pct. af de virksomheder, der havde 5-9 ansatte og samtlige virksomheder med 10 eller flere ansatte. Kun virksomheder, der var aktive ved udgangen af 1997 er medtaget i stikprøven, og antallet af ansatte er opgjort på baggrund af antal ansatte omregnet til fuldtidsansatte i 4. kvartal 1997. På baggrund af de indkomne skemaer er der opregnet til totalniveauet for virksomhedernes momspligtige omsætning. Undersøgelsesresultater er derfor behæftet med nogen usikkerhed.

Udsnittet for computerbrancherne repræsenterer 76 pct. af omsætningen, ...

Den samlede momspligtige omsætning for virksomhederne i de undersøgte computerbrancher udgjorde i 1997 godt 20,4 mia. kr., og omregnet til fuldtidsansatte var ca. 20.500 personer beskæftiget i disse virksomheder ved udgangen af 1997. Virksomhederne i det udsnit, der er anvendt til undersøgelsen, repræsenterer 76 pct. af den samlede momspligtige omsætning og 85 pct. af de fuldtidsansatte.

... og udsnittet for rådgivende ingeniørvirksomhed repræsenterer 43 pct. af omsætningen

Inden for rådgivende ingeniørvirksomhed var den momspligtige omsætning i de undersøgte brancher i 1997 i alt 15,8 mia. kr., og omregnet til fuldtidsansatte var der ved årets udgang ca. 19.700 personer beskæftiget ved rådgivende ingeniørvirksomhed. Udsnittets virksomheder repræsenterer 43 pct. af den samlede momspligtige omsætning og 74 pct. af de fuldtidsansatte.

Vikarbureauer mv.

Undersøgelsen af vikarbureauer og rekrutteringsfirmaer er gennemført som en stikprøvebaseret spørgeskemaundersøgelse med udtagelse af i alt 70 virksomheder. Stikprøven er udformet således, at alle med 20 eller flere ansatte er trukket ud, mens der er taget en stikprøve på 50 pct. af firmaerne med mellem 5 og 19 ansatte. Kun virksomheder, der er aktive ved udgangen af 1997 er med i udtræksgrundlaget, og antallet af ansatte er opgjort på baggrund af antal ansatte omregnet til fuldtidsansatte i 4. kvartal 1997.

Udsnittet for vikarbureauer mv. udgør 82 pct. af omsætningen

Den samlede momspligtige omsætning for vikarbureauerne og rekrutteringsfirmaerne udgør i 1997 knap 1,8 mia. kr. og virksomhederne beskæftiger, omregnet til fuldtidsansatte, godt 5.000 personer. Udsnittet repræsenterer ca. 82 pct. af den samlede momspligtige omsætning og 89 pct. af de fuldtidsansatte.

På baggrund af de indkomne skemaer er der opregnet til totalniveauet for virksomhedernes momspligtige omsætning. Undersøgelsens resultater er derfor behæftet med nogen usikkerhed.

Tabeloversigt

Tabellerne 1-4 viser fordelinger for computerbrancherne:

Tabel 1 og 2 viser fordelingen af brancheomsætningen på produktgrupper og tjenesteydelser i hhv. 1997 og 1996.

Tabel 3 og 4 viser branchernes andel af produktgrupper og tjenesteydelser i hhv. 1997 og 1996.

Tabellerne 5-12 viser fordelinger for rådgivende ingeniørvirksomhed:

Tabel 5 og 6 viser fordelingen af brancheomsætningen på produktgrupper og tjenesteydelser i hhv. 1997 og 1996.

Tabel 7 og 8 viser branchernes andel af produktgrupper og tjenesteydelser i hhv. 1997 og 1996.

Tabel 9 og 10 viser fordelingen af brancheomsætningen på markedssegmenter i 1997 og 1996.

Tabel 11 og 12 viser branchernes andel af markedssegmenter i 1997 og 1996.

Tabellerne 13-20 viser fordelinger for vikarbureauer mv.:

Tabel 13 og 14 viser brancheomsætningen fordelt på produktgrupper, 1997 og 1996.

Tabel 15 og 16 viser branchernes andel af omsætningen fordelt på produktgrupper, 1997 og 1996.

Tabel 17 og 18 viser brancheomsætningen fordelt på personalegrupper, 1997 og 1996.

Tabel 19 og 20 viser branchernes andel af omsætningen fordelt på personalegrupper, 1997 og 1996.

Næste offentliggørelse

Produktstatistik for serviceerhvervene 1998 forventes offentliggjort i november 1999.

Henvendelse

Birgitte Lundstrøm, tlf. 39 17 38 71, e-mail adresse: bls@dst.dk

En tilsvarende opgørelse for 1996 er offentliggjort i indeværende serie 1997:19.

Tabel 1.

Fordeling af brancheomsætning på de vigtigste produktgrupper og tjenesteydelser, 1997

Udlejning af edb-maskiner og edb-udstyr	Konsulent-virksomhed vedr. hardware	Udvikling og konsulentbistand i forbindelse med software	Databehandling	Reparation og vedligeholdelse af kontormaskiner og edb-udstyr	Database-værter og -formidlere samt anden virksomhed i forbindelse	I alt

I alt	med data- behandling						
	mio. kr.						
	688	1 265	10 702	5 473	501	1 788	20 417
I alt	pct.						
I alt	100	100	100	100	100	100	100
Hardware i alt	31	54	11	6	15	52	16
Salg af centralenheder, terminaler, printere mv.	26	48	9	4	12	2	10
Salg af netværk og kommunikationsudstyr	5	6	2	2	3	50	6
Software i alt	9	10	30	25	5	10	24
Salg af standardsoftware	8	9	11	4	4	0	8
Salg af systemprogrammer og brugerredskaber udviklet af virksomheden selv	1	0	6	1	1	7	4
Salg af applikationsprogrammer udviklet af virksomheden selv	0	1	13	20	0	3	12
Konsulentvirksomhed i alt	7	26	40	24	25	4	30
Udvikling af kundespecifikke programmer	2	4	16	5	2	2	10
Drift af kunders IT -systemer	1	4	2	6	5	0	3
Anden konsulentvirksomhed	4	18	22	13	18	2	17
Vedligeholdelse og reparation af computerhardware	1	3	1	0	47	0	2
Uddannelse	0	0	3	1	0	0	2
Databehandling	1	1	9	40	0	4	16
Databasevirksomhed	0	0	0	0	0	5	1
Internetservice	0	1	1	1	0	19	2
Leasing/udlejning af computere mv.	46	0	0	0	0	0	2
Andre varer og tjenesteydelser	5	5	5	3	8	6	5

Tabel 2. Fordeling af brancheomsætning på produktgrupper og tjenesteydelser, 1996

	Udlejning af edb-ma- skiner og edb-udstyr	Konsulent- virksom- hed vedr. hardware	Udvikling og konsu- lent- bistand i forbin- delse med software	Databe- handling	Reparation og vedlige- holdelse af kontorma- skiner og edb-udstyr	Database- værter og -formidlere samt Anden virk- somhed i forbindelse med data- behandling	I alt
	mio. kr.						
I alt	595	629	8 657	3 989	551	1 561	15 982
	pct.						
I alt	100	100	100	100	100	100	100
Hardware	22	52	15	6	9	72	20
Software	4	12	28	26	5	2	23
Konsulentvirksomhed	20	35	43	26	16	8	33
Vedligeholdelse og reparation af computerhardware	0	0	1	0	48	1	2
Uddannelse	0	0	3	0	0	0	2
Databehandling	0	0	3	37	0	0	11
Databasevirksomhed	0	0	1	1	0	2	1
Internetservice	0	1	1	0	0	1	0
Leasing/udlejning af computere mv.	53	0	0	0	0	0	2
Andre varer og tjenesteydelser	1	0	5	4	22	14	6

Tabel 3. Fordeling af brancheomsætning på produktgrupper og tjenesteydelser, 1997

	Udlejning af edb-ma- skiner og edb-udstyr	Konsulent- virksom- hed vedr. hardware	Udvik- ling og konsu- lentbi- stand i forbin- delse med software	Databe- handling	Reparation og vedlige- holdelse af kontor- maskiner og edb- udstyr	Database- værter og -formidlere samt Anden virk- somhed i forbindelse med data- behandling	I alt	Omsæt- ning
	pct.						mio. kr.	
I alt	3	6	52	27	3	9	100	20 417
Hardware i alt	6	20	34	10	2	28	100	3 359
Salg af centralenheder, terminaler, printere mv.	9	29	46	11	3	2	100	2 104
Salg af netværk og kommunikations- udstyr	3	6	13	7	1	70	100	1 255
Software i alt	1	2	64	28	1	4	100	4 933
Salg af standardsoftware	4	7	74	14	1	0	100	1 601
Salg af systemprogrammer og bruger- redskaber udviklet af virksomheden selv	0	0	78	7	1	14	100	854
Salg af applikationsprogrammer udviklet af virksomheden selv	0	1	53	44	0	2	100	2 478
Konsulentvirksomhed i alt	1	5	70	21	2	1	100	6 150
Udvikling af kundespecifikke programmer	1	2	82	12	1	2	100	2 094
Drift af kunders IT -systemer	1	7	34	53	4	1	100	638
Anden konsulentvirksomhed	1	6	69	20	3	1	100	3 418
Vedligeholdelse og reparation af computerhardware	1	10	23	4	61	1	100	383
Uddannelse	0	1	88	10	0	1	100	357
Databehandling	0	1	30	67	0	2	100	3 305
Databasevirksomhed	0	3	26	4	0	67	100	133
Internetservice	0	1	17	8	0	74	100	452
Leasing/udlejning af computere mv.	90	0	4	4	0	2	100	351
Andre varer og tjenesteydelser	3	6	59	18	4	10	100	994

Tabel 4. Branchernes andel af produktgrupper og tjenesteydelser, 1996

	Udlejning af edb-ma- skiner og edb-udstyr	Konsulent- virksom- hed vedr. hardware	Udvik- ling og konsu- lentbi- stand i forbin- delse med software	Databe- handling	Reparation og vedlige- holdelse af kontor- maskiner og edb- udstyr	Database- værter og -formidlere samt Anden virk- somhed i forbindelse med data- behandling	I alt	Omsæt- ning
	pct.						mio. kr.	
I alt	4	4	54	25	3	10	100	15 982
Hardware	4	10	41	8	2	35	100	3 174
Software	0	2	68	28	1	1	100	3 626
Konsulentvirksomhed	2	4	71	19	2	2	100	5 316
Vedligeholdelse og reparation af computerhardware	0	0	27	4	65	4	100	410
Uddannelse	0	1	90	7	0	2	100	285
Databehandling	0	0	15	85	0	0	100	1 728
Databasevirksomhed	0	0	43	22	0	35	100	99
Internetservice	0	4	57	8	0	31	100	57
Leasing/udlejning af computere mv.	92	0	3	5	0	0	100	343
Andre varer og tjenesteydelser	1	0	47	16	13	23	100	944

Tabel 5. Fordeling af brancheomsætning på produktgrupper og tjenesteydelser, 1997

	Rådgivende ingeniørvirk- somhed inden for byggeri og anlægsarbejder	Rådgivende ingeniørvirk- somhed inden for produk- tions- og ma- skinteknik	Opstilling og levering af fær- dige fabriksanlæg	Geologiske undersøgelser og prospek- tering	Anden teknisk rådgivning	I alt
	mio. kr.					
I alt	10 006	2 756	1 423	188	1 421	15 794
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Projektering af bygningers konstruktioner og fundering	17	6	5	3	0	12
Projektering af bygningers installationer (vvs, el mv.)	19	6	0	0	1	13
Projektering af anlægsarbejder (veje, rørledninger, lufthavne mv.)	12	0	0	3	0	8
Projektering af processer og pro- dukter i fremstillingsvirksomheder	8	30	58	0	0	15
Andre projekteringsydelser	4	9	0	1	2	4
Projektledelse i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder	7	2	0	3	2	5
Planlægning og analyse i relation til investeringer (byplanlægning, transport, miljø, energi mv.)	4	2	0	11	20	5
Ydelser i forbindelse med drifts- vedligehold., forvaltning mv. af bygninger og anlæg	5	3	3	0	4	4
Informatikydelser	4	10	0	1	7	5
Andre rådgivende ingeniørydelser	8	4	0	59	44	11
Integrerede ydelser i relation til turn-key projekter	2	2	22	0	2	3
Andre ydelser uden for rådgivende ingeniørvirksomhed (management, arkitekturrådgivning, landmåling, kortfremstilling mv.)	2	1	1	1	10	3
Vareproduktion	0	1	4	0	0	1
Salg af produkter	7	23	7	1	5	9
Byggevirksomhed	0	0	0	17	1	1
Anden omsætning i øvrigt	1	1	0	0	2	1

Tabel 6. Fordeling af brancheomsætning på produktgrupper og tjenesteydelser, 1996

	Rådgivende ingeniørvirk- somhed inden for byggeri og anlægsarbejder	Rådgivende ingeniørvirk- somhed inden for produk- tions- og ma- skinteknik	Opstilling og levering af fær- dige fabriksanlæg	Geologiske undersøgelser og prospek- tering	Anden teknisk rådgivning	I alt
	mio. kr.					
I alt	12 667	2 675	1 529	171	1 546	18 588
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Projektering af bygningers konstruktioner og fundering	12	2	0	0	4	9
Projektering af bygningers installationer (vvs, el mv.)	13	5	0	0	3	9
Projektering af anlægsarbejder (veje, rørledninger, lufthavne mv.)	11	0	0	0	5	8
Projektering af processer og pro- dukter i fremstillingsvirksomheder	7	33	27	0	2	12
Andre projekteringsydelser	6	3	0	1	3	5
Projektledelse i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder	10	2	0	0	1	7
Planlægning og analyse i relation til investeringer (byplanlægning, transport, miljø, energi mv.)	8	2	0	25	10	7
Ydelser i forbindelse med drifts- vedligehold., forvaltning mv. af bygninger og anlæg	2	1	0	0	4	2
Informatikydelser	3	7	0	2	7	4
Andre rådgivende ingeniørydelser	4	4	0	38	6	4
Integrerede ydelser i relation til turn-key projekter	4	9	23	0	11	7
Andre ydelser uden for rådgivende ingeniørvirksomhed (management, arkitekturrådgivning, landmåling, kortfremstilling mv.)	7	1	0	2	28	7
Vareproduktion	0	7	0	3	0	1
Salg af produkter	4	21	17	11	3	7
Byggevirksomhed	0	0	33	18	4	4
Anden omsætning i øvrigt	9	3	0	0	9	7

Tabel 7. Branchernes andel af produktgrupper og tjenesteydelser, 1997

	Rådgivende ingeniørvirk- somhed in- den for byg- geri og an- lægsarbejder	Rådgivende ingeniørvirk- somhed in- den for pro- duktions- og maskinteknik	Opstilling og levering af færdige fabriks- anlæg	Geologiske undersøgel- ser og pro- spektering	Anden teknisk rådgivning	I alt	Omsæt- ning
	pct.						mio. kr.
I alt	63	18	9	1	9	100	15 794
Projektering af bygningers konstruktioner og fundering	88	8	3	1	0	100	1 979
Projektering af bygningers installationer (vvs, el mv.)	91	8	0	0	1	100	2 059
Projektering af anlægsarbejder (veje, rørledninger, lufthavne mv.)	98	1	0	0	1	100	1 195
Projektering af processer og pro- dukter i fremstillingsvirksomheder	32	34	34	0	0	100	2 448
Andre projekteringsydelser	56	39	0	1	4	100	623
Projektleddelse i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder	89	7	0	1	3	100	780
Planlægning og analyse i relation til investeringer (byplanlægning, transport, miljø, energi mv.)	55	8	0	3	34	100	812
Ydelser i forbindelse med drifts- vedligehold., forvaltning mv. af bygninger og anlæg	74	11	6	0	9	100	660
Informatikydelser	55	33	0	0	12	100	816
Andre rådgivende ingeniørydelser	48	7	0	7	38	100	1 672
Integrerede ydelser i relation til turn-key projekter	28	9	58	0	5	100	550
Andre ydelser uden for rådgivende ingeniørvirksomhed (management, arkitekturrådgivning, landmåling, kortfremstilling mv.)	58	4	3	0	35	100	399
Vareproduktion	34	14	51	1	0	100	103
Salg af produkter	45	44	7	0	4	100	1 486
Byggevirksomhed	51	0	0	36	13	100	89
Anden omsætning i øvrigt	42	32	0	0	26	100	123

Tabel 8. Branchernes andel af produktgrupper og tjenesteydelser, 1996

	Rådgivende ingeniørvirk- somhed in- den for byg- geri og an- lægsarbejder	Rådgivende ingeniørvirk- somhed in- den for pro- duktions- og maskinteknik	Opstilling og levering af færdige fabriks- anlæg	Geologiske undersøgel- ser og pro- spektering	Anden teknisk rådgivning	I alt	Omsæt- ning
	pct.						mio. kr.
I alt	68	15	8	1	8	100	18 588
Projektering af bygningers konstruktioner og fundering	93	3	0	0	4	100	1 597
Projektering af bygningers installationer (vvs, el mv.)	91	7	0	0	2	100	1 741
Projektering af anlægsarbejder (veje, rørledninger, lufthavne mv.)	94	1	0	0	5	100	1 524
Projektering af processer og pro- dukter i fremstillingsvirksomheder	41	40	18	0	1	100	2 229
Andre projekteringsydelser	85	10	0	0	5	100	881
Projektledelse i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder	95	4	0	0	1	100	1 269
Planlægning og analyse i relation til investeringer (byplanlægning, transport, miljø, energi mv.)	80	4	0	3	13	100	1 246
Ydelser i forbindelse med drifts- vedligehold., forvaltning mv. af bygninger og anlæg	74	7	0	0	19	100	337
Informatikydelser	60	26	0	0	14	100	737
Andre rådgivende ingeniørydelser	65	15	0	8	12	100	794
Integrerede ydelser i relation til turn-key projekter	39	20	28	0	13	100	1 263
Andre ydelser uden for rådgivende ingeniørvirksomhed (management, arkitekturrådgivning, landmåling, kortfremstilling mv.)	66	2	0	0	32	100	1 363
Vareproduktion	13	82	0	3	2	100	225
Salg af produkter	33	42	20	1	4	100	1 339
Byggevirksomhed	8	0	77	5	10	100	653
Anden omsætning i øvrigt	85	5	0	0	10	100	1 390

Tabel 9. Fordeling af brancheomsætning på markedssegmenter 1997

	Rådgivende ingeniørvirk- somhed inden for byggeri og anlægsarbejder	Rådgivende ingeniørvirk- somhed inden for produktion- og ma- skinteknik	Opstilling og levering af fær- dige fabriksanlæg	Geologiske undersøgelser og prospek- tering	Anden teknisk rådgivning	I alt
	mio. kr.					
Omsætning	10 006	2 756	1 423	188	1 421	15 794
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Transportinfrastruktur	14	4	0	14	1	9
Energi	13	7	0	40	20	12
Miljø	12	12	8	15	24	13
Industri	20	39	73	12	5	27
Bygninger	30	9	0	17	6	21
Informationsteknologi	5	21	18	0	14	10
Management	2	1	0	1	6	2
Andet	4	7	1	1	24	6

Tabel 10. Fordeling af brancheomsætning på markedssegmenter 1996 (revideret)

	Rådgivende ingeniørvirk- somhed inden for byggeri og anlægsarbejder	Rådgivende ingeniørvirk- somhed inden for produktion- og ma- skinteknik	Opstilling og levering af fær- dige fabriksanlæg	Geologiske undersøgelser og prospek- tering	Anden teknisk rådgivning	I alt
	mio. kr.					
Omsætning	12 667	2 675	1 529	171	1 546	18 588
	pct.					
I alt	100	100	100	100	100	100
Transportinfrastruktur	13	7	0	28	0	10
Energi	12	8	0	20	21	11
Miljø	21	6	9	16	16	18
Industri	14	56	91	3	5	25
Bygninger	23	7	0	32	11	18
Informationsteknologi	3	4	0	0	8	4
Management	3	0	0	0	20	4
Andet	11	11	0	0	19	10

Tabel 11. Branchernes andel af markedssegmenter, 1997

	Rådgivende ingeniørvirk- somhed in- den for byg- geri og an- lægsarbejder	Rådgivende ingeniørvirk- somhed in- den for pro- duktions- og maskinteknik	Opstilling og levering af færdige fabriks- anlæg	Geologiske undersøgel- ser og pro- spektering	Anden teknisk rådgivning	I alt	Omsæt- ning
	pct.						mio. kr.
I alt	63	18	9	1	9	100	15 794
Transportinfrastruktur	91	6	0	2	1	100	1 496
Energi	70	11	0	4	15	100	1 832
Miljø	59	17	6	1	17	100	2 028
Industri	48	25	24	1	2	100	4 226
Bygninger	89	8	0	1	2	100	3 365
Informationsteknologi	35	37	16	0	12	100	1 587
Management	65	10	0	0	25	100	330
Andet	42	19	1	0	38	100	930

Tabel 12. Branchernes andel af markedssegmenter, 1996 (revideret)

	Rådgivende ingeniørvirk- somhed in- den for byg- geri og an- lægsarbejder	Rådgivende ingeniørvirk- somhed in- den for pro- duktions- og maskinteknik	Opstilling og levering af færdige fabriks- anlæg	Geologiske undersøgel- ser og pro- spektering	Anden teknisk rådgivning	I alt	Omsæt- ning
	pct.						mio. kr.
I alt	68	15	8	1	8	100	18 588
Transportinfrastruktur	87	10	0	3	0	100	1 884
Energi	72	11	0	2	16	100	2 060
Miljø	82	5	4	1	7	100	3 277
Industri	37	32	29	0	2	100	4 722
Bygninger	88	6	0	2	5	100	3 328
Informationsteknologi	63	18	0	0	19	100	658
Management	54	1	0	0	44	100	715
Andet	70	15	0	0	15	100	1 944

Tabel 13. Brancheomsætning fordelt på produktgrupper, 1997

	Vikarbureauer	Rekrutteringsfirmaer	I alt
	— mio. kr. —		
I alt	1 355	416	1 771
	— pct. —		
I alt	100	100	100
Rekruttering	5	77	22
Udvælgelse af ledere og specialister	1	71	17
Udvælgelse af funktionærer og timelønnede	4	6	5
Vikarservice	93	1	71
Øvrige ydelser	2	22	7
Konsulentvirksomhed	0	18	4
Outplacementservice	1	4	2
Andre ydelser	1	0	1

Tabel 14. Brancheomsætning fordelt på produktgrupper, 1996

	Vikarbureauer	Rekrutteringsfirmaer	I alt
	— mio. kr. —		
I alt	684	489	1 173
	— pct. —		
I alt	100	100	100
Rekruttering	3	67	30
Udvælgelse af ledere og specialister	1	46	20
Udvælgelse af funktionærer og timelønnede	2	21	10
Vikarservice	93	27	66
Øvrige ydelser	4	6	4
Konsulentvirksomhed	4	0	2
Outplacementservice	0	6	2
Andre ydelser	0	0	0

Tabel 15. Branchernes andel af omsætningen fordelt på produktgrupper, 1997

	Vikarbureauer	Rekrutteringsfirmaer	I alt	Omsætning
	pct.			mio. kr.
I alt	77	23	100	1 771
Rekruttering	18	82	100	388
Udvælgelse af ledere og specialister	3	97	100	304
Udvælgelse af funktionærer og timelønnede	72	28	100	84
Vikarservice	100	0	100	1 265
Øvrige ydelser	21	79	100	118
Konsulentvirksomhed	3	97	100	79
Outplacementservice	41	59	100	27
Andre ydelser	100	0	100	12

Tabel 16. Branchernes andel af omsætningen fordelt på produktgrupper, 1996

	Vikarbureauer	Rekrutteringsfirmaer	I alt	Omsætning
	pct.			mio. kr.
I alt	58	42	100	1 173
Rekruttering	6	94	100	349
Udvælgelse af ledere og specialister	3	97	100	231
Udvælgelse af funktionærer og timelønnede	13	87	100	118
Vikarservice	83	17	100	770
Øvrige ydelser	45	55	100	54
Konsulentvirksomhed	100	0	100	25
Outplacementservice	0	100	100	29
Andre ydelser	0	0	0	0

Tabel 17. Brancheomsætning fordelt på personalegrupper, 1997

	Vikarbureauer	Rekrutteringsfirmaer	I alt
	— mio. kr. —		
I alt	1 355	416	1 771
	— pct. —		
I alt	100	100	100
Ledere og mellemedere	1	50	12
Specialister	10	21	13
Heraf IT	9	20	11
Administration	30	4	24
Kantine mv.	5	0	4
Sygepleje/sundhed	22	0	16
Tekniske tegnere/CAD	4	0	3
Salg/demonstration	5	0	4
Produktion/lager/chauffører	20	2	16
Øvrige	3	23	8

Tabel 18. Brancheomsætning fordelt på personalegrupper, 1996

	Vikarbureauer	Rekrutteringsfirmaer	I alt
	— mio. kr. —		
I alt	684	489	1 173
	— pct. —		
I alt	100	100	100
Ledere og mellemedere	3	33	16
Specialister	5	14	9
Heraf IT	0	8	3
Administration	33	7	22
Kantine mv.	10	0	6
Sygepleje/sundhed	25	0	15
Tekniske tegnere/CAD	1	0	1
Salg/demonstration	2	14	7
Produktion/lager/chauffører	11	1	6
Øvrige	10	31	18

Tabel 19. Branchernes andel af omsætningen fordelt på personalegrupper, 1997

	Vikarbureauer	Rekrutteringsfirmaer	I alt	Omsætning
	pct.			mio. kr.
I alt	77	23	100	1 771
Ledere og mellemledere	7	93	100	224
Specialister	62	38	100	228
Heraf IT	59	41	100	199
Administration	96	4	100	422
Kantine mv.	100	0	100	63
Sygepleje/sundhed	100	0	100	293
Tekniske tegnere/CAD	100	0	100	50
Salg/demonstration	98	2	100	71
Produktion/lager/chauffører	97	3	100	285
Øvrige	31	69	100	135

Tabel 20. Branchernes andel af omsætningen fordelt på personalegrupper, 1996

	Vikarbureauer	Rekrutteringsfirmaer	I alt	Omsætning
	pct.			mio. kr.
I alt	58	42	100	1 173
Ledere og mellemledere	10	90	100	182
Specialister	31	69	100	103
Heraf IT	6	94	100	40
Administration	87	13	100	259
Kantine mv.	100	0	100	69
Sygepleje/sundhed	100	0	100	172
Tekniske tegnere/CAD	100	0	100	10
Salg/demonstration	14	86	100	79
Produktion/lager/chauffører	96	4	100	79
Øvrige	32	68	100	220